

Egenkontrollprogram för folkölsförsäljning

5 kap 5 § alkohollagen (2010:1622)

OSBY
KOMMUN

Värt att veta om egenkontrollprogram

Du som tänker sälja folköl till konsumenter ska utöva egenkontroll över att försäljningen sker i enlighet med bestämmelserna i alkohollagen (2010:1622). Du ska dokumentera kontrollen av verksamheten i ett egenkontrollprogram som är anpassat för din verksamhet. Det är du som näringsidkare som ansvarar för att det finns ett egenkontrollprogram. Programmet bör innehålla försäljningsställets rutiner för att kontrollera ålder, marknadsföring av folköl.

Ett egenkontrollprogram fungerar som ett stöd för dig som näringsidkare i egenkontrollen och är ett viktigt underlag för kommunen vid en tillsynskontakt. När du anmäler försäljning av folköl till kommunen ska du samtidigt bifoga en kopia av ditt egenkontrollprogram.

Försäljningsställe

Namn på försäljningsstället	Gatuadress	
Postnummer och postort	E-post	
Kontaktperson	Telefon	Antal anställda

Ägare

Firmanamn (AB, HB, enskild firma etc.)	Organisationsnummer/personnummer
--	----------------------------------

Information om åldersgränsen

För att informera om åldersgränsen ska ni ha minst en tydlig och klart synbar skylt på försäljningsstället.

På vilket sätt informerar ni kunderna om att ni inte får sälja eller lämna ut folköl till någon som är under 18 år?

☐ Skyltar/dekaler
☐ Muntligen i kassan
☐ Informationsblad
☐ Annat:

Skylten ska normalt sett placeras vid kassan för att uppfylla kravet på att vara tydlig och klart synbar. Det finns inget som hindrar att ni placerar fler skyltar på andra platser på försäljningsstället.

Var är skyltar eller dekaler placerade på försäljningsstället?

☐ Vid kassan
☐ På entrédörren
☐ På skyltfönster
☐ Annat:

Rutiner för ålderskontroll

Den som lämnar ut folköl ska förvissa sig om att kunden har fyllt 18 år. Om det finns tveksamhet beträffande kundens ålder ska legitimation begäras. Ett riktmärke kan vara att alltid begära legitimation om kunden ser ut att vara under 25 år. Om kunden inte har fyllt 18 år får folköl inte säljas eller lämnas ut på annat sätt. Om det finns särskild anledning att anta att folkölen är avsedd att lämnas över till någon som inte har fyllt 18 år får varan inte lämnas ut.

Vilka rutiner har ni för ålderskontroll på försäljningsstället?

- Vid tveksamhet om kundens ålder efterfrågas legitimation.
- Kundens ålder kontrolleras via födelsedata på legitimationen.
- En ålderssticka (dekal) finns för att underlätta ålderskontrollen.
- Personalen rekommenderas att begära legitimation av alla kunder som ser ut att vara under år.
- Om kunden inte kan visa att han eller hon är över 18 år, så nekas köp.
- Om kunden inte visar legitimation på begäran, så nekas köp.
- Om personalen misstänker att en folkölen är avsedd för någon som är under 18 år, så nekas köp.
- Om kunden är påstridig så tillkallas en chef eller annan ansvarig personal.
- Annat:

Har ni någon rutin för att följa upp hur personalen hanterar kravet på ålderskontroll? I så fall, vilken?

Rutiner för att folköl inte skall lämnas till märkbart påverkad person

Den som lämnar ut folköl ska förvissa sig om att kunden inte är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel. Om det finns särskild anledning att anta att folkölen är avsedd att lämnas över till någon som är märkbart påverkad får varan inte lämnas ut.

Vilka rutiner har ni på försäljningsstället för att försäljning ej skall ske till märkbart berusad person?

- Om kunden är märkbart påverkad, så nekas köp
- Om personalen misstänker att folkölen är avsedd för någon som är märkbart påverkad, så nekas köp
- På personalmötena diskuterar vi tecken på märkbar berusning, så att alla i personalen agerar lika
- På personalmötena använder vi oss av Länsstyrelsens berusningstrappa, när vi diskuterar tecken på märkbar berusning.
- Annat:

Har ni någon rutin för att följa upp hur personalen hanterar kravet på att ej sälja folköl till märkbart påverkad person?

I så fall, vilken?

Riskbedömning och särskilt stöd

Finns det situationer då det är problematiskt att följa bestämmelserna om åldersgränsen eller bestämmelserna om förbud att sälja till märkbart påverkad?

På vilket sätt hanterar ni problematiska situationer, exempelvis om köparen inte kan visa eller inte vill lämna legitimation eller är märkbart påverkad?

Stöd och utbildning av personal

En näringsidkare som tillhandahåller folköl för försäljning till konsumenter ska ge personalen den information och det stöd som behövs för att personalen ska kunna följa alkohollagen och anslutande föreskrifter.

På vilket sätt informeras eller utbildas personalen om kravet på ålderskontroll och övriga bestämmelser vid folkölsförsäljning?

- Personalmöte
- Informationsblad
- Intern utbildning
- Extern utbildning
- Annat:

Hur ofta informeras eller utbildas personalen om kravet på ålderskontroll och övriga bestämmelser vid folkölsförsäljning?

- Vid nyanställning.
- Minst en gång per år.
- Vi använder en tabell för att notera tidpunkterna för information & utbildning till personalen (se bilaga 2).
- Annat:

Det finns inget ålderskrav i alkohollagen för den som säljer folköl. Däremot måste den som säljer folköl vara införstådd med lagen och ha en reell möjlighet att vägra sälja folköl till minderåriga och märkbart berusad person. I många fall är detta svårt för en person som inte själv har fyllt 18 år.

Vilket särskilt stöd ger ni till personal under 18 år för att hantera sådana situationer?

Marknadsföring

Marknadsföring av folköl skall vara måttfull och får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av alkohol.

Har ni någon rutin för att kontrollera att marknadsföringen på försäljningsstället är tillåten? I så fall, vilken?

Värt att veta om folköl

Folköl har en alkoholhalt som överstiger 2,25 volymprocent men inte har högre volymprocent än 3,5.

Folköl får enbart säljas i lokal som är registerad för livsmedelshandling och som har ett brett sortiment av matvaror. Med detta menas t.ex. mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror, grönsaker, frukt samt ett brett urval av konserver liksom djupfrysta matvaror. Som matvaror brukar man också räkna pizzor, piroger, smörgåsar och portioner av hämtmat. Det är inte tillräckligt med ett kiosksortiment när man säljer folköl. Till kiosksortiment räknas t.ex. glass, konfektyr, snacks, lättdrycker, kaffe, te, kakao, frukt, honung, kex och liknande.

Personuppgiftslagen (1998:204)

Enligt personuppgiftslagen får register upprättas om det är nödvändigt för att arbetsuppgifter i samband med myndighetsutövning ska kunna utföras. Dina uppgifter kommer att finnas i ett dataregister för att kommunen ska kunna fullgöra sitt tillsynsansvar.

Underskrift

Ort och datum
Underskrift (behörig firmatecknare)
Namnförtydligande

Berörda myndigheter

Statens folkhälsoinstitut är central tillsynsmyndighet för frågor kring efterlevnaden av alkohollagen och anslutande föreskrifter. *Konsumentverket* är central tillsynsmyndighet för frågor kring marknadsföring. *Skatteverket* ansvarar för frågor kring beskattning. I vissa fall är dock *Tullverket* beskattningsmyndighet. *Tullverket* ansvarar bl.a. också för kontroll av åldersgräns vid införsel från EU-land och import från ett tredje land. *Länsstyrelsen* ansvarar regionalt inom länet för samordning och viss tillsyn. *Kommunen* och *polisen* ansvarar lokalt för omedelbar tillsyn över handeln med folköl. *Polisens* primära uppgift är att ingripa mot brott som har begåtts, medan *kommunens* uppgift är framåtsyftande och ska säkerställa att regelsystemet följs i framtiden.

Utdrag ur alkohollagen (2010:1622)

5 kap 5 §

En näringsidkare får inte tillhandahålla folköl för försäljning till konsumenter utan att först ha anmält försäljningen till den kommun där försäljningen ska ske.

Näringsidkaren ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram.

Till anmälan enligt första stycket ska näringsidkaren foga egenkontrollprogrammet och de övriga uppgifter som behövs för kommunens tillsyn. Om uppgifterna ändras ska det anmälas till kommunen utan dröjsmål.

Mer information

För mer information om alkohollagen (2010:1622) och angränsande lagstiftning, se kommunens eller länsstyrelsens webbplats samt följande webbplatser: Statens folkhälsoinstitut www.fhi.se, Konsumentverket www.konsumentverket.se, Tullverket www.tullverket.se, Skatteverket www.skatteverket.se och Polisen www.polisen.se.

